

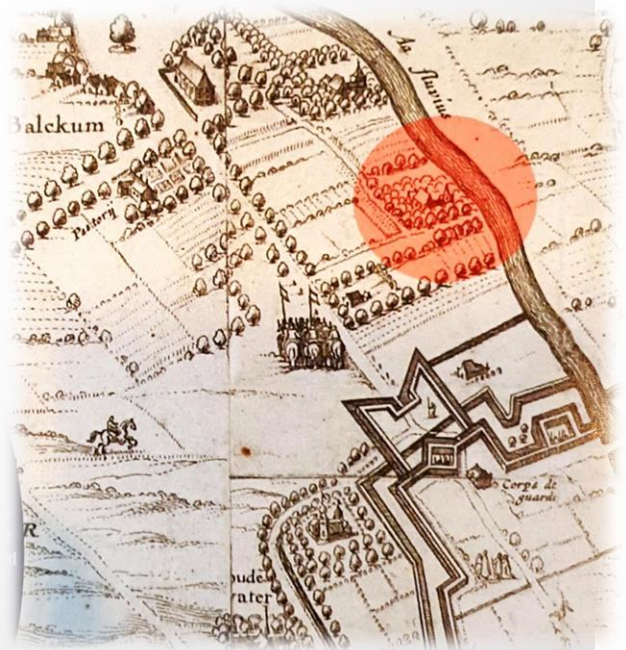
Speelhuis 't Groenhuiske

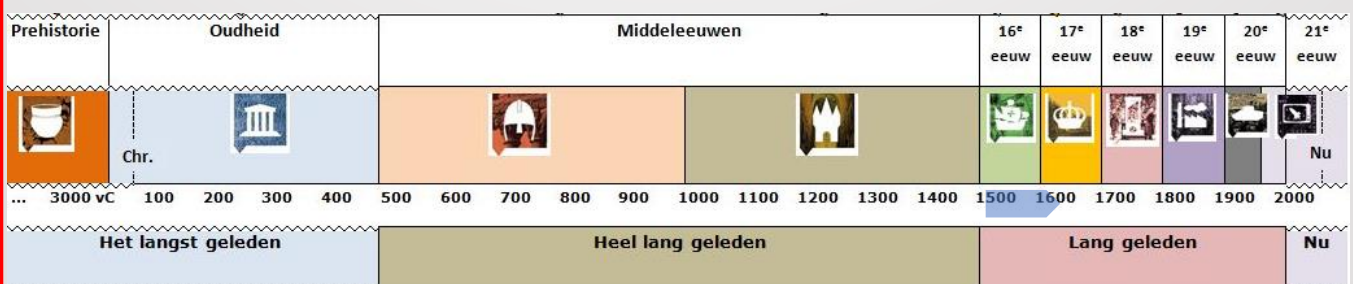
Dicht bij de Aa en de Hasseltsedijk werden de grachten en funderingen van een zogenaamd speelhuis of lusthof gevonden. Met de term speelhuis of lusthof wordt een buitenverblijf van gegoede burgerij of een adellijke familie aangeduid. Meestal gaat het om een klein, stenen buitenverblijf, zoals het voorbeeld op de tekening (huis Emminkhuizen bij Veenendaal).

Rondom Den Bosch lagen veel van dergelijke buitenhuizen. De meeste stammen uit de 15^e en 16e eeuw en liggen vrijwel allemaal langs de Dommel, de Aa en Essche Stroom, omdat men graag bij en op het water vertoefde.

't Groenhuiske is in 1566 eigendom geworden van Maria van Domborch, dochter van een ridder en heer van St-Jans en St-Agathakerke op Walcheren. In 1629 is het goed afgebeeld op één van de belegeringskaarten van het Beleg van 's-Hertogenbosch (rode cirkel op de kaart). Op kaarten na 1630 komt 't Groenhuiske niet terug, waarschijnlijk omdat het tijdens het Beleg van Den Bosch gesloopt is. Bij de opgraving werden verschillende grachten en funderingsresten teruggevonden, waaronder enkele palen van de toegangsbrug over één van de grachten. Ook is een deel van de huisraad teruggevonden, zoals een kandelaar en een waterkruik.

Bronnen: Heemkundekring 'De Plaets', Raap Archeologie www.raap.nl

Waarom staan er eigenlijk zo veel buitenhuizen in de omgeving van 's-Hertogenbosch? De reden hiervoor is dat buitenhuizen van edellieden waren die belangrijk werk deden in het stadsbestuur of in het landsbestuur. Deze mensen voelden zich verplicht om vanwege hun functie een versterkt buitenhuis te bewonen. Het buitenhuis werd dan ook niet alleen gebruikt om te ontspannen, maar ook mensen op bezoek te laten komen om er zaken mee te kunnen doen. Het hebben van een kasteel of versterkt huis leverde status (aanzien) aan de bewoners.

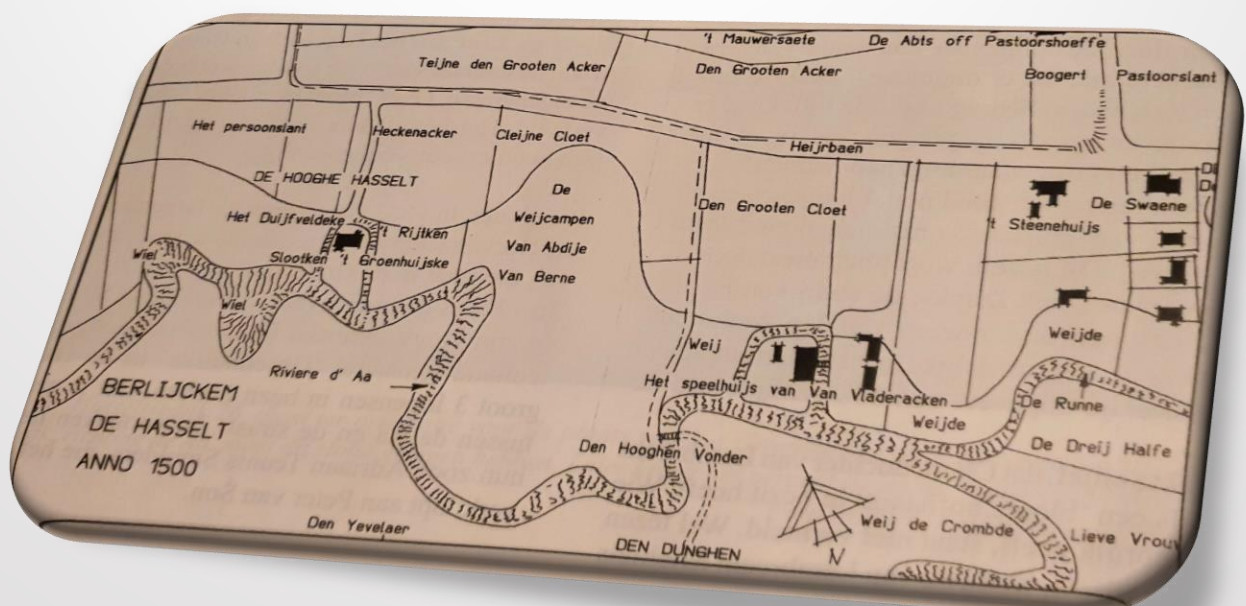
Vloertegeltjes met groene glazuur die 't Groenhuiske zijn naam hebben gegeven.

Foto van het archeologisch sporenonderzoek van het Groenhuiske.

De foto is genomen vanaf de Hasseltsedijk. Foto: Jan Hendriks

Wel stond het Groenhuiske in een beekdal (laag en nat) en niet op hoge dekzanden (droger), waardoor men denkt dat het niet om de hoge maar de lagere adel gaat. Toch was de plek bewust gekozen. De plek van de vestiging moest goed te verdedigen zijn en in de directe omgeving moest goede landbouw mogelijk zijn. Er moest wel geld verdiend kunnen worden natuurlijk.

Kaartje met de percelen van omstreeks 1500. Linksonder vinden we het slotje 't Groenhuiske, dicht bij de loop van de Aa in die tijd. Foto: archief heemkundekring 'De Plaets'